

Petančič Davorin:

Svete gore.

Povest.

»Lepa je!« so zatrjevali eden za drugim. Vse drugo, kar so jim veselega pokazali pajaci, je izginjalo iz spomina in ostajala je samo čarobna pevka in njena pesem. V tej je bilo nekaj domačega, hribovskega, naravnost Gorskega. To so čutili in domeli preprosti ljudje. Ob koncu je nastopila še enkrat in zapela — slovensko, vaško popevko o domu. Pridobila je vse in jih napolnila s čuvstvi.

Lojze je slonel ob ranti in zrl nepremično vanje. »Kakor da bi bila Mara, kakor da bi ona pela! Oh, da bi...« Zagrabila ga je bodeča želja, da bi jo videl in slišal. Še pogled v njene oči in je ni bilo več. Predstava se je končala.

»Jutri zopet!« so upali ljudje, pa so upali zastoj. Proti polnoči je potihnilo življenje. Ljudje so posedli okoli ognjev in se zatopili v pogovore. V cerkvi so popevali vso noč. Okoli stojnic so zgrnili platnene strehe do tal. Konjički so hrzali privezani za kramarske vozičke. Po klopeh so sedele še posamezne družbe in se počasi odpravljale. Gorski so čuli vso noč in se pripravljali za drugi dan.

Tudi v šotoru tujih umetnikov se je naselil molk. Tedaj je hušknila črna postava izza ogla, se pritisnila k temni steni iz vejevja in drsala ob njej do hlevov, zavila navzdol in se zaletela za vrtom k zadnjim vratom hiše...

Zadihala je in se odsopla, kakor da bi nosila dolgo pot težko breme. Črna postava. Roka se je stegnila, ovila rahlo okoli kljuge in obstala, kakor da bi ne upala odpreti.

»Tu sem zdaj! Mislija sem, da se bom vračala kakor kraljica, pa sem ubežala revna in pribežala, da bom prosila milosti!...«

Srce je bilo neurejeno in tolklo, kakor da bi hotelo skočiti iz prsi. Roka je vztrepetala in dlan je krepko stisnila kljuko. Počilo je in na trati se je zabelila široka svetla proga.

Še nekaj korakov... Vrata v veliko izbo so odprta... Kako to domače diši po čebuli in jeshu. »Dober večer!« zapoje visoko, da osupnejo vsi. Pepa nemi.

»Ta dolga obleka kakor za pust!« ji vpade. Lojze poskoči iz kota; se postavi pred — tujko in gleda.

»Kdo ste?«

Ona ne odgovori:

Lojze ji zre v oči.

»Vi ste pevka, kaj ne? Pepa, saj sem ti pravil. Gospodična ima take oči, kakor jih ima naša Mara.«

»Mara?« zastavijo vsi.

Tujka odpne zaponko na prsah in izvleče listek, obledel in zmečkan in ga pomoli Lojzu.

Listek je sveta podobica Matere svetogorske.

»Mara!« plane iz Lojza in jo objamo.

»Mara!« zavriska Pepa in pridruži se ji Mihov glas.

»Skrijte me, da me ne dobe!« prosi ubežnica.

»Naj kdo pride! Vržem ga, da bo dalje padel kot vidi!« se hrusti Lojze in je ne izpusti, sestre Mare.

Pepa jo drži veselo kakor igračo. Še Miha poskoči z mesta in do nje, ki je tako čudovita za vse... Še zanj, ki se nista trpela nikdar. Zdaj jo ljubi, sestro.

»Mara, krivico sem ti storil!« brundajoče poje Mihova beseda, ki je opravičilo in prošnja.

»Kaj se boš, ko sem bila sama kriva!« Glas ji zveni in bridko izveneva.

»Skrijte me, da me ne dobe. Pobegla sem. Jutro bo skoro in pogrešili me bodo.«

»Brž, na podstrežje na mojo postelj,« ponuja Pepa, Miha išče luč in Lojze jo vodi.

»Pa kje je Lenčka?«

Vsi trije molče, ker jim je težko.

26

»Ah spil V jutro bo vstala in pošljemo jo k tebi!« Si izmislil Miha, robavsast navadno, da je ne bi Lenčina nesreča potrla takoj ob prihodu.

»Samo pogledala jo bom.«

Odgrne ji lice in ga presodi:

»Joj, kako je bleda, kakor da bi bila bolna na smrt.«

»Ne, trpi preveč, veš Mara. To bo že preminilo«, de Miha obzirno.

Lenčka je spala in dihala globoko. Vsi zro v njeno obličje. Bratje in sestre so se združili v jutru velikega romanja...

Praznik pobožnih duš. Cerkev poje in vriska, orgle valove v mogočnih glasovih... Srca polna in duše bogate pri vseh...

Pridiga dekan z belimi lasmi in neizmerno dobroto v obrazu, da vsi čutijo, da jim je oče in še več! Njegov glas je doneč, prijeten za uho in dober za srce.

»Čudež ste doživeli že vsi. V boleznih dušni ali telesni, v nesreči v družini ali pri živini... Marija daje srečo ljudem v vsem. Če treba izprosi kruha človeku, mu pomore, da berglje odloži, očeta ali mater ti s postelje dvigne. Sliši vsako prošnjo in jo usliši, če je Bogu povšeči. Komu pa še ni duše umila, če je za to prosil, ga na pravo pot obrnila, če je hotel? Poglejte v srca in povejte! Vsi...«

Grofica na stranskem koru:

»Čudež me je smrti otel!«

Janez v klopi:

»Čudež mi je novo življenje dal!«

Miha ob njem:

»Čudež, da se je Mara, ki mi je sestra, srečno vrnila in je ni tujina pogubila.«

Vsak najde svoj čudež...

»Zato: novo svetišče ji bomo pozidali.«

Govore vsa srca:

»Da!«

»Bomo molili zato in darovali od svojega njej, ki je Mati naša vedno in povsod!«

Usta šepetaje pritrjujejo:

»Dali bomo!«

Zunaj pa gre kakor vihar:

»Novo cerkev bomo zidali Mariji. Veliko in lepo, kakor se ji spodobi. Dvor bomo postavili kraljici!«

»Predstava! Predstava!« vpije kočijaž, grbav in grd z nerodnim cilindrom.

Mladi fant, umetnik iz tujine, pa hodi besen kakor nor med stojnicami vpije in kriči v svoji sladki govoric.

»Dio mio!«

Zagrabi grbavca in ga vleče s seboj k Lojzu, ki se vrti med stoli in mizami. Prinaša, naliva in hiti. Tončka vsa v sopenju ga komaj dohaja.

»Kdo je tukaj gospodar v hiši?« hruli grbavec, kakor siten golob.

Lojz se ustavi nagrdi svoj lepi in svetli pogled in reče oblastno:

»Jaz!«

Kočijaž nafrkne nos, da bi pozornost vzbudil. Lojz se malo obregne:

»Nos si popravi, da ti ne odpade!«

Mali pogrknje nevoljo in zine:

»Ali je mogoče pri vas naša pevka?«

Lojz ustvari zaničevalen izraz in sikne pikro: »Imejte svoje ženske! Mi imamo svoje, le te nam v miru pustite!«

Odiše in se povrne zopet in zopet:

»Morda je pri vas? Poglejte!«

Lojz zapiči prst in ga odžene:

»Beži, ne poznam šale.«

»Kako se je Lojz naredil zadnji čas! Ves je drugi, sam svoj in ponosen, kot mora biti fant z grunta,« govori Tončki srce.

(Dalje sledi.)

Italijanski izdatki za abesinsko vojno.

Nemci so preračunali, da je izmetala Italija za vojno z Abesinci 18 milijard lir.

Abesinski vstaši nadejajo se napadi.

Poročilo iz Addis Abebe od 28. julija pravi: Uporniške tolpe pod poveljstvom rasa Avere, sina rasa Kase, so napadle italijanske čete, ki stražijo cesto iz Desija v Addis Abebo. Italijanske čete so jih s pomočjo domačega prebivalstva pognale v beg. Abesinske čete so izgubile 1000 mrtvih in ranjenih.

Prvi italijanski dnevnik v Addis Abebi.

Pred kratkim je izšla v abesinski prestolici prva številka dnevnika, ki se imenuje »Il Giornale di Addis Abeba«. List je po zunanji obliki enak evropskemu dnevniku. Dnevnik prinaša politična poročila, obravnava dogodke v Addis Abebi in posveča posebno pažnjo sportu. Za naročnino bo listu predla slaba, ker Abesinci ne znajo čitati in jim bo ostal novodoben dnevnik španska vas.

Za poletje in vroče dneve Ostanki

mariborskih tekstilnih tovarn brez napak, pristno-barvni, »Paket serija S«, vsebina 15—21 m primo oxfordov, touringov in cefirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/o« isto tako 15—21 m za ženske pralne obleke, dečve (Dirndl) v najlepših barvah, predpasniki itd. Vsak paket poštnine prosto samo Din 107.-. Za isto ceno »Paket serija P«, vsebina 15—20 m platno, posteljina, žensko, moško in namizno perilo barvasto, ter »Paket serija P/I« 10—15 m istega najfinjšega belega blaga. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Dalje najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. Vzorci brezplačno.

„KOSMOS“
razpošiljalnica ostankov
MARIBOR, Dvořakova
cesta 1. 1003

Kdor oglašuje,
ta naprepuje!